

Силабус
навчальної дисципліни
Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Журналістика»
Спеціальність 061 Журналістика
Галузь знань 06 Журналістика
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни обов'язкова

Викладач Наталія РУЛІА
Кафедра української мови та журналістики
Посилання на сайт <https://bdpu.org.ua/teachers/rula-nataliya-volodymyrivna/>
Контактний телефон 0999120849
E-mail викладача: nataliya.rula@gmail.com
Графік консультацій середа, 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Практичні Заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Звітність
4/120	очна (денна)	20 год.	20 год.	80 год	екзамен
	заочна (дистанційна)	4 год.	6 год.	110 год	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: преса, газета, журнал, періодичні видання, газетно-журнальне виробництво.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво» є детальний розгляд організаційного, творчого, оформлювального та виробничого етапів творення періодичного видання, вироблення умінь і навичок ефективного застосування правил творчості на практиці, ознайомлення з найважливішими вимогами до свого фаху відповідно до такого різновиду ЗМК, як друковані періодичні видання.

Основним завданням вивчення дисципліни є розглянути роль періодичних видань у соціумі, визначити їх місце в системі медіа на сучасному етапі; ознайомити з правовими та економічними основами функціонування редакції газети/журналу; вивчити типологію періодичних видань; ознайомити зі складом редакційного колективу, формами організації редакційної діяльності, методами та стилем управління редакційним колективом; розглянути творчий процес журналіста-газетяра, жанрові різновиди матеріалів; вивчити головні складові газетної/журнальної форми, основні принципи і завдання художньо-технічного оформлення газети; засвоїти постійні елементи газети/журналу; ознайомитися з розмірними характеристиками періодичних видань; дізнатися про особливості композиції номера газети/журналу, специфіку композиційно-графічного моделювання; вивчити засоби виділення матеріалів у газеті/журналі; вивчити види подачі текстових матеріалів та їх оформлення; ознайомити зі специфікою ілюстративного оформлення періодичного видання; розглянути роль заголовків у періодичних виданнях, їх види, способи композиційного розміщення; з'ясувати способи просування періодичних виданнях

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 01. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ФК 03. Здатність створювати медіапродукт. ФК 04. Здатність організувати й контролювати	ПРН 01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань. ПРН 03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами. ПРН 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і

командну професійну діяльність.	<p>обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.</p> <p>ПРН 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.</p> <p>ПРН 16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.</p> <p>ПРН 17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.</p> <p>ПРН 18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.</p>
---------------------------------	--

Зміст курсу:

Тема 1. Преса як суспільний феномен. Основні етапи історії виникнення газети. Роль газети у суспільстві, її призначення. Можливості газети як соціального посередника, стосунки газети із державою та іншими соціальними інститутами. Газета в системі ЗМІ. Типологія газетно-журнальних видань.

Тема 2. Журналістська інформація як товар. ЗУ «Про друковані ЗМІ (пресу) в Україні». Економічні основи функціонування редакції та випуску газети.

Тема 3. Редакційний колектив: обсяг, склад, структура. Структурні підрозділи редакцій газет і журналів. Рольова структура редакції. Формальна і неформальна рольова структура редакції. Творча частина редакції: ланка управління, виконавча ланка. Функції головного редактора, його права та обов'язки. Редакційна колегія. Секретаріат редакції. Технічна і комерційна частини редакції. Електронна база даних.

Тема 4. Методи та стилі управління редакційним колективом. Система редакційного планування. Стилi управління колективом. Сутність адміністративно-правових методів управління. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Організаційні методи управління.

Тема 5. Розробка концепції видання. Описова модель видання. Практикум з розробки концепції власного періодичного видання.

Тема 6. Підготовка текстових матеріалів для періодичних видань. Творчий процес журналіста. Джерела інформації. Роди, види та жанри журналістики.

Тема 7. Візуальні образи як засіб передачі даних. Роль і завдання зображальних матеріалів у періодичних виданнях. Вимоги до зображальних матеріалів. Основні види зображальних матеріалів.

Тема 8. Постійні елементи друкованих видань. Заголовна частина газети. Розділові засоби. Службові деталі.

Тема 9. Технічні параметри видань у газетно-журнальному виробництві. Системи типометрії, що використовуються у газетно-журнальному виробництві. Обсяги видань. Формати видань.

Тема 10. Шрифтографія періодичних видань. Графічні ознаки шрифтів. Застосування шрифтів у виданнях різних видів.

Тема 11. Композиція періодичного видання. Види композиційного розміщення текстових та зображальних матеріалів. Властивості, засоби композиції. Конструктивні особливості композиції шпальти. Особливості композиції номера газети/журналу. Композиційно-графічна модель видання.

Тема 12. Функції, види та вимоги до заголовків у періодичному виданні. Оформлення заголовків у періодичному виданні. Роль заголовків у формування обличчя газети. Вимоги до заголовків. Типи заголовків. Способи композиційного розміщення заголовків.

Тема 13. Реклама на сторінках газети/журналу. Загальне поняття про рекламу, основні терміни. Класифікація реклами. Основні вимоги до рекламних повідомлень. Створення рекламного повідомлення.

Тема 14. Друк газет та журналів. Вимоги до поліграфічного виробництва. Способи друку. Кольоропроба. Кольороподіл. Основні види паперу.

Тема 15. Маркетинг періодичного видання. Вивчення інформаційного ринку. Планування, методи і служби маркетингу періодичного видання.

Методи навчання: практичні методи: підготовка журналістських матеріалів для друкованих і онлайн-видань, редагування текстів, створення заголовків, підбір ілюстративного матеріалу; лабораторні методи: верстка газетно-журнальних шпальт, робота з макетами, опанування програм для дизайну та підготовки видань до друку; метод моделювання професійної діяльності: відтворення роботи редакції (планування номера, розподіл ролей, дедлайни); проектний метод: створення власного газетного або журнального продукту

(індивідуально чи в групах); кейс-метод: аналіз реальних прикладів газетно-журнальних видань, розбір типових помилок; метод взаємонавчання: peer-review, взаєморедагування матеріалів студентами; проблемно-пошукові методи: розв'язання практичних завдань із підготовки контенту та оформлення видання; інтерактивні методи: робота в малих групах, редакційні наради, обговорення концепції видання; самостійна робота: підготовка матеріалів, пошук тем, редагування та доопрацювання власних текстів..

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи

Дозволяється використовувати ChatGPT або інші інструменти штучного інтелекту для швидкого збору інформації та первинного аналізу, на основі чого самостійно готувати доповідь, відповідь на питання або інші завдання. Використовувати ChatGPT для генерації готових рефератів чи домашніх робіт є неприпустимим.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Технічне забезпечення: комп'ютери або ноутбуки, сканер, принтер; аудіо- та відеообладнання (мікрофон, диктофон, відео- та фотокамери).

Програмне забезпечення: текстові редактори (Microsoft Word, Google Docs); інструменти для аналізу даних: Microsoft Excel, Google Sheets; інструменти для візуалізації даних, створення графіків, карт і діаграм Datawrapper, Tableau; інструменти для перевірки фактів та роботи з базами даних (Maltego, Pipl, LexisNexis); програмне забезпечення для роботи з мультимедіа (Adobe Premiere Pro, Adobe Photoshop, Canva), інструменти для шифрування і захисту даних; спеціалізоване програмне забезпечення для верстки (Adobe InDesign, Canva тощо).

Наочність: зразки газет і журналів (друковані та електронні); макети шпальт, шаблони верстки; мультимедійні презентації (структура видання, принципи дизайну, приклади оформлення).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю разом із екзаменом за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних та лабораторних занять. При оцінюванні на практичних та лабораторних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання творчих завдань, самостійної роботи, виконання тестових завдань.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Лабораторні заняття	30	
Практичні заняття	20	
Самостійна робота	10	
Екзамен	40	

Таблиця 2. Шкала оцінювання

Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Базова:

1. Антонов В. М. Технологія видавничого виробництва: підручник. Київ: Ніка-Центр, 2018. 448 с.
2. Бойко Л. А. Газетна журналістика: теорія і практика. Львів: Сполом, 2017. 320 с.
3. Газетно-журнальне виробництво: конспект лекцій / Укл. Н. С. Подоляка. Суми: Сумський державний університет, 2015. 120 с.
4. Грищенко В. В. Технологія газетної справи: підручник. Київ: Либідь, 2019. 356 с.
5. Дем'янчук О. І. Видавничі технології в інформаційному просторі: навчальний посібник. Харків: Фоліо, 2020. 276 с.
6. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. / Укл. Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін.; за ред. В. В. Різуна. Київ: «Київський університет», 2012. 352 с.
7. Єськова К.В. Газетно-журнальне виробництво: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 170 с.
8. Ішук Н.М. Газетно-журнальне виробництво: практикум із верстання: електронна книга. Київ: Інститут журналістики. 2019. 90 с.
9. Техніка оформлення газети: навч. посіб. / Укл. В. Ф. Іванов; 2-ге вид., доповн. та випр. Київ: Центр вільної преси, 1997. 188 с.
10. Фенько Н.М. Газетно-журнальні видання: навч. посіб. для студ. фак. філол. та журнал. (галузь знань 06 Журналістика, спец. 061 Журналістика). Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. 136 с.
11. Фолькер В. Журналістика газет і журналів. Вид. 2-е, перероб. Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Центр вільної преси, 2017. 377 с.

Допоміжна:

1. Газетна журналістика: навч.-метод. посіб. для спец. 6.030200 Журналістика / Укл. Т. В. Хітрова, О. В. Богуславський. Запоріжжя, 2003. 105 с.
2. Гід журналіста: зб. навч. мат., скл. за франц. мет. вдоскон. прац. ЗМІ / Адапт. та упоряд. А. Лазарева. Київ: Інститут масової інформації, 2003. 124 с.
3. Дискурс українського журналістикознавства в контексті розвитку соціальних комунікацій: колективна монографія / Г.М. Волинець, К.В. Єськова, Н.В. Островська та ін.; за ред. В.Л. Погребної. Дніпро: ЛІРА, 2021. 308 с.
4. Доступ до інформації: навч. посіб. Київ: Інститут масової інформації, 2008. 72 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. 3-є вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2008.
6. Недопитанський М. І., Карась М. А., Ільченко В. І. Уроки з журналістської практики : практ. посіб. Київ: Україна молода, 2010. 120 с.
7. Островська Н. В. Прикладні соціально-комунікаційні технології : навчальний посібник для студентів спеціальності «Журналістика». Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 110 с.
8. Рула Н. Патогенний текст як явище сучасного масмедійного середовища. Формування особистості під впливом медіа: колективна монографія / [авт. кол.: Костромицький Р., Мельнікова Ю., Рула Н., Шульженко А.]. Запоріжжя: БДПУ; Київ: ФОП Самченко А.М., 2025. С. 53–115.
9. Рула Н.В., Шульженко А.С. Жанрове різноманіття на сторінках вітчизняних інформаційних агентств у період повномасштабної російсько-української війни // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 33 (72) № 4, 2022. С.288-292.
10. Рула Н.В., Шульженко А.С. Заголовок як медіатекст: мовно-стилістичний аналіз матеріалів інформаційного агентства «УНІАН» // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 36 (76) Том 35 (74) № 1, 2026. С.48-54.

11. Рула Н.В., Шульженко А.С. Патогенність як особливість новинного дискурсу українських телеканалів: рівень змісту. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2023. №2 (54). С. 31–39
12. Рула Н.В., Шульженко А.С. Розвиток медіаграмотності майбутніх журналістів у закладах вищої освіти // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 2. Бердянськ : БДПУ, 2022. С.365-375.
13. Рула Н.В., Шульженко А.С. Структура повідомлень українських інформаційних агентств під час висвітлення подій повномасштабної російсько-української війни // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 33 (72) № 6, 2022. С.266-271.
14. Рус-Моль Ш. Журналістика: посіб. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 343 с.
15. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси. Вид. 2-ге, доповн. та випр. / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с. URL: http://www.kas.de/wf/doc/kas_14076-544-1-30.pdf
16. Технологія газетно-журнального виробництва: навч. посіб. / Укл. С. Ф. Гавенко, З. М. Сельменська, Л. Й. Кулік, І. М. Назар. Львів: Українська академія друкарства, 2009. 304 с.
17. Формування особистості під впливом медіа : колективна монографія [авт. кол. : Костромицький Р., Мельнікова Ю., Рула Н., Шульженко А.]. Запоріжжя : БДПУ; К. : ФОП Самченко А.М., 2025. 180 с.
18. Халер М. Пошук і збір інформації: навч. посіб. / За ред. В. Ф. Іванова, А. Коль. Київ: Академія Української преси, 2006. 308 с.
19. Шевченко В. Форми візуалізації в сучасному журналі: монографія. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2013. 340 с.

Інформаційні ресурси

- 1.Бібліотека БДПУ. URL: <https://library.bdpu.org.ua/>
- 2.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 3.Комісія журналістської етики. URL: <http://www.cje.org.ua/>
- 4.Академія української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/>
- 5.Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
- 6.Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>
- 7.MediaSapiens. URL: <https://ms.detector.media/>
- 8.Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua>
- 9.EdEra. URL: <https://www.ed-era.com>
10. Coursera. URL: <https://www.coursera.org>
11. Internews-Ukraine. URL: <https://internews.ua>
12. Lviv Media Forum. URL: <https://lvivmediaforum.com>